

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177

PODUREDNIŠTVO:

Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 800

Letna naročnina L 1.500

Letna inozemstvo L 2.500

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XIII. - Štev. 22 (642)

Gorica - četrtek 1. junija 1961 - Trst

Posamezna številka L 30

Volitve na Goriškem Zakon za slovenske šole

Slovenska lista z lipovo vejico utrdila položaje - Premiki glasov na levi in na desni - Števerjanska občina dokazala slovensko in demokratično zavest

Volitve za obnovitev goriškega pokrajinskega sveta ter občinskih svetov na Goriškem so za nami. Na splošno so potekle v popolnem redu in z zelo visoko volilno udeležbo. Tako je v vsej pokrajini povprečna volilna udeležba 92,03 odst. V goriški občini je bila udeležba 91,22 odst., v sovodnjski 93,05, števerjanski 93,55, doberdovski pa 92,62 odst. Najvišja udeležba je bila v občini Slovenci pri Moši (94,04 odst.).

Najprej so po zaključku volitev začeli s štetjem glasov pokrajinskih volitev. V poznih ponedeljkovih večernih urah smo imeli že skoraj definitivne rezultate za POKRAJINSKI SVET. Na 82.020 volilnih upravičencev goriške pokrajine so glasovi takole porazdeljeni med posamezne stranke:

	Glasovi	Sedeži	1. 1956
KD	37.527	11	38.185
KPI	20.102	6	13.451
MSI	5.835	1	4.848
PSDI	6.274	2	7.419
PSI	9.190	2	6.857
PRI	864	—	—
Slovenska lista	2.957	1	3.047
Monarh.	1.178	—	1.022
PLI	3.154	1	2.529

Za Slovensko listo je v pokrajinski svet izvoljen dr. Andrej Makuc.

Kot je razvidno iz razpredelnice, so nekoliko nazadovali demokristjani, socialdemokrati in slovenska lista. Napredovale pa so na splošno skrajne sile leve in desne. V bistvu pa bo ravnotežje sil ohranjeno, le z razliko, da ne bo več mogoče sestaviti enobarnega pokrajinskega odbora. Domneva se, da bodo pokrajino vodili demokristjani skupno s socialdemokrati.

Za GORIŠKI OBČINSKI SVET pa so volitve dale naslednje izide:

	Glasovi	Sedeži	1. 1956
MSI	3.421	5	2.592
PSDI	2.860	4	2.405
Slovenska lista	1.852	3	1.801
KPI	2.026	3	1.067
KD	12.761	20	12.621
PSI	2.180	3	875
PDIUM	569	—	1.176
PLI	1.250	2	898

Nekaj sprememb bo torej tudi v novem goriškem občinskem svetu. Krščanska demokracija je izgubila tri sedeže, odpadel je tudi edini monarhistični svetovalec (odv. Pedroni). Pač pa so dobili po enega predstavnika več naslednje stranke: MSI, PLI, PSI, KPI. Slovenska lista je za 51 glasov povečala svoje volivce ter obdržala tri svetovalce, ki bodo sedaj: dr. Anton Kacin, odv. Avgust Sfiligoj in dr. Stanislav Bratina.

VOLILNI REZULTATI V SLOVENSKIH OBČINAH

V okoliških slovenskih občinah Števerjan, Sovodnje in Doberdob so se predstavile volivcem dve listi: slovenska lista z lipovo vejico in levičarska lista »občinske enotnosti«, ki so jo podprli socialkomunisti skupaj. V Števerjanu

pa se je predstavila še tretja lista s sodom »za Gorico«, po navdihu monarhista grofa Formentinija.

Izidi v teh treh občinah so naslednji:

	Glasovi	Sedeži	1. 1956
ŠTEVERJAN:			
Slovenska lista	249	12	229
Občinska enotnost	201	3	215
Za Gorico	93	—	—
SOVODNJE:			
Slovenska lista	376	3	465
Občinska enotnost	619	12	489
DOBERDOB:			
Slovenska lista	288	3	300
Občinska enotnost	435	12	413

Iz navedenega lahko povzamemo, da so se v dveh slovenskih občinah (Sovodnje in Doberdob) dosegli večino združeni levičarji. Vedeti moramo namreč, da so tukaj komunisti in socialisti skupaj sestavili liste občinske enotnosti ter so zato pobrali glasove, ki bi sicer šli dvem strankam.

Lep uspeh pa je dosegla Slovenska lista v Števerjanu, kjer je moralala kljubovati nenehnim demagoškimi napadom tako s strani levičarjev kot onih z grofove liste. Števerjanski občani pa so s svojim nedeljskim glasom pokazali, da je bila prejšnja uprava vredna zaupanja in zato so ji dali zopet mandat za naslednja štiri leta. Istočasno so števerjanski volivci dokazali, da hočejo na čelu svoje občinske uprave ljudi, ki zastopajo demokratične in verske ideale.

PA GORIŠKI SLOVENC?

Če pogledamo volilne izide v goriški občini ter one za pokrajinski svet opazimo, da so nastale razne novosti. Kar se nas Slovencev tiče, moramo najprej poudariti, da so pravi slovenski glasovi le oni, ki jih je prejela Slovenska lista z lipovo vejico. Zato bodo le kandidati na teh listah resnični izvoljeni predstavniki slovenske manjšine na Goriškem. Kaj nam namreč pomaga, če je nekaj Slovencev izvoljenih na italijanskih listah, ko pa se ne more nikdar dokazati, koliko slovenskih glasov je pripomoglo tem kandidatom do izvolitve. Na ta način lahko pride kak slovenski kandidat izvoljen n. pr. tudi v rimski občinski svet, pa vendar ne bomo rekli, da je bil izvoljen s slovenskimi glasovi ali da predstavlja slovensko skupnost.

Slovenska lista z lipovo vejico je v goriški občini napredovala v glasovih, in to je nedvomno lep uspeh. Tudi rahel padec pri pokrajinskih glasovih ne pomeni dejanskega nazadovanja liste, pač pa ga je le pripisati zlobni, lažnivi propagandi združenih levičarjev v področjih, kjer imajo bolj strnjeno večino.

Sedanji uspeh lahko nas demokratične Slovence opogumi. Mora pa nas tudi vzpodbuditi k še bolj načrtnemu delu na političnem področju, z namenom, da se naše vrste v bodoče še okrepijo in pomnožijo. In to bi bil najlepši sad letošnjih majskih volitev.

Objavljamo besedilo zakona za slovenske šole, kakor ga je sprejela poslanska komisija za šolstvo.

Čl. 1

V otroških vrtcih, v osnovnih in srednjih šolah goriške pokrajine in tržaškega ozemlja se pouk vrši v materinem jeziku.

V ta namen se v goriški pokrajini in na tržaškem ozemlju dodatno k šolam v italijanskem jeziku lahko ustanovijo šole s slovenskim učnim jezikom tistih vrst, ki jih predvidevajo veljavne šolske določbe.

Ustanovitev in morebitna ukinitve šol s slovenskim učnim jezikom se odreja z dekretom predsednika republike na predlog prosvetnega ministra sporazumno z zakladnim ministrom.

Nič novega ni, kar se tiče bremen krajevnih ustanov v zvezi s šolstvom.

Čl. 2

Šole, omenjene v drugem odstavku čl. 1, so namenjene pripadnikom slovenske jezikovne skupine, ki so italijanski državljanji ali ki imajo stalno bivališče na področju.

Vpisovanje in obiskovanje šol s slovenskim učnim jezikom sta podrejena veljavnim določbam za odgovarjajoče italijanske šole.

Čl. 3

V osnovnih in srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom je obvezno učenje italijanskega jezika.

Stolice za italijanščino v srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom se lahko dodelijo stalnim ali poverjenim profesorjem u-

Čl. 6

Za nadzorstveno in nadzorniško službo nad osnovnimi šolami s slovenskim učnim jezikom se šolski skrbniki Gorice in Trsta poslužujejo osebja, ki popolnoma obvlada slovenščino.

Čl. 7

Stalna mesta vodilnega in učnega osebja srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v goriški pokrajini in na tržaškem ozemlju se podeljujejo na podlagi natečaja, ki jih razpiše minister za prosveto na podlagi zadevnih veljavnih določb.

Natečajev, ki jih omenja prejšnji odstavek, se lahko udeležijo kandidati s slovenskim materinim jezikom, ki imajo vse pogoje kateri se normalno zahtevajo za sprejem v stalež.

Učno osebje omenjenih srednjih šol uživa enake gospodarske pogoje in pogoje za napredovanje, ki veljajo za profesorje odgovarjajočih italijanskih šol.

Čl. 8

Diplomam in spričevalom o študiju v šolah s slovenskim učnim jezikom se priznava za vse učinke ista veljavnost, kakršna se priznava diplomam in spričevalom ustreznih državnih šol z italijanskim učnim jezikom.

Čl. 9

Za kar ni predvideno v pričujočem zakonu, se izvajajo določbe, ki veljajo glede osnovnošolske in srednješolske pouka.

Čl. 10

Prosvetni minister določi število stalnih mest za vodstveno, učno, pravno in strežno osebje šol

Goriški Slovenci!

Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici se zahvaljuje vsem, ki so pomagali pri volitvah: podpisnikom slovenskih list, kandidatom, podpornikom in še posebej volivcem, ki so svoj glas našim listam zaupali.

streznih italijanskih šol, ki popolnoma obvladajo slovenščino, kar se ugotovi s posebnim izpitom.

Čl. 4

Urniki ter učni in izpitni programi za vsako vrsto šole ali zavoda s slovenskim učnim jezikom se odobrijo z dekretom predsednika republike na predlog prosvetnega ministra.

Čl. 5

Za poučevanje v osnovnih šolah v slovenščini v goriški pokrajini in na tržaškem ozemlju se ustanovi pri vsakem od dveh šolskih skrbništev poseben stalež osnovnošolskih učiteljev.

Mesta v omenjenih staležih se dodelijo na podlagi natečaja, katerih se lahko udeležijo kandidati slovenskega materinega jezika, ki imajo pogoje za vstop v redne učiteljske staleže.

Osnovnošolski učitelji posebnih staležev v smislu pričujočega člena uživajo enake gospodarske pogoje ter pogoje za napredovanje, ki veljajo za osnovnošolske učitelje rednih učiteljskih staležev.

s slovenskim učnim jezikom na osnovi splošnih veljavnih določb, kakor tudi odredb tega zakona, in sicer šest mesecev po njegovem vstopu v veljavo.

Čl. 11

Pri določanju staleža osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom na tržaškem ozemlju se štejejo mesta, ki dejansko že funkcionirajo.

V poseben stalež osnovnošolskih učiteljev v smislu prejšnjega odstavka se vpišejo stalni učitelji, ki službujejo v teh šolah ob vstopu pričujočega zakona in veljavno, ter osnovnošolski učitelji, ki so bili sprejeti v stalni stalež v smislu čl. 12 zakona od 13 marca 1958, št. 248.

Čl. 12

Potrjuje se ustanovitev kontingenta posebnih prehodnih stalnih mest v srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom na tržaškem ozemlju, ki jo je odredil z veljavnostjo od 1. oktobra 1958 vladni generalni komisar za tržaško ozemlje na podlagi dejanskega sta-

nja, kakršno je bilo omenjenega dne, z merilom člena 1 zakonskega dekreta od 7. maja 1948 št. 1128, in za poverjeni pouk z merili, ki jih določa tabela, priložena dekretu predsednika od 8. junija 1949, št. 405.

Z dekreti ministrstva za prosveto se bodo prav tako potrdile spsobnostne lestvice, ločene po predmetih, ter imenovanja za mesta posebnega staleža, za katerega gre, ki jih je podelil isti vladni generalni komisar nestalnemu učnemu osebju v srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom tržaškega ozemlja, ki imajo pogoje, katere predpisuje zakon od 13. marca 1958 št. 248.

Čl. 13

a) Ob prvi uveljavitvi tega zakona se razpiše poseben natečaj za one, ki so dosegli usposobljenost (habilitacijo), ki so učili vsaj tri leta, tudi ne neprekinjeno, z letno oceno ne nižjo od »dobro«, in sicer s kolokvijskim izpitom za ugotovitev didaktične usposobljenosti.

b) Za upravno in strežno osebje, ki ju plačuje država, v službi na šolah s slovenskim učnim jezikom, se bo vnovič postavil rok za predložitev prošenj za postavitev v posebno prehodne staleže (dodatne staleže), ki jih predvidevata zakon št. 376 od 5. junija 1951 in odlok predsednika republike št. 448 od 3. maja 1955.

Omenjenemu osebju se bodo priznale ugodnosti predvidene v obeh navedenih zakonskih ukrepih.

c) Pri prvi uveljavitvi pričujočega zakona bo učno osebje rednih staležev, ki bo izločeno, da službuje v srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom, nameščeno na podlagi prošnje in v mejah stolic in staležnih mest, ki so predvidena za vsako šolo, pri stolicah in na mestih, omenjenih v čl. 1. odst. 2 in v zvezi z njihovim učnim predmetom.

Takšno je besedilo zakona o slov. šolstvu. Manjkajo določbe o slov. šolah v Benečiji in v Kanalski dolini. Toda znano nam je, da so v zapisnik sej prosvetne komisije postavili določilo, da se bodo tudi tam upeljale slovenske šole, če bo ljudstvo to zahtevalo. To seveda ni prav, vendar temelj je postavljen. Če bomo Slovenci v Italiji pokazali dovolj življenjske sile, si bomo priborili šole tudi v Benečiji in v Kanalski dolini. Da to dosežemo, pa gotovo ne zadržuje akademsko modrovanje in nerganje Novega lista in sredincev, še manj pa demagoško hujskanje brezbožnega Primorskega dnevnika in komunistov, treba se bo zateči k metodam, ki jih je pred sto leti rabil A. M. Slomšek. Samo po tej poti bo mogoče vzbuditi narodno zavest rojakov v Slov. Benečiji. Vsako drugo postopanje bo rodilo le nasproten uspeh. V tem nas potrjuje pisanje agencije Italija, ki je v slovenski izdaji svojih poročil dne 25. maja zapisala:

Odgovorno zadržanje demokratičnih Slovencev je bil eden izmed razlogov, ki je pospešil v zbornici sprejem zakonskega osnutka za slovenske šole — ta osnutek je bil sprejet z odločilnim doprinosom demokrščanskih in socialdemokratičnih parlamentarcev.

KRŠČANSKI NAUK

Jezus Kristus nas je s svojo smrtijo odrešil

Sv. Pavel je vernikom v Kološah o tej resnici takole napisal: »Oče nas je otele iz oblasti teme in postavil v kraljestvo svojega preljubega Sina, v katerem imamo odpuščenje grehov.« (Kol 13, 14).

S svojo pokorščino Očetu do smrti je Jezus zadostil za nepokorščino Adama in vseh njegovih potomcev. — S svojim trpljenjem in smrtjo nas je odrešil od *izvirnega greha*, od naših *lastnih grehov* in od našega *večnega pogubljenja*. »Zaradi naših grehov je bil ranjen, potrt zaradi naših hudobij. Za naše zveličanje ga je zadela kazen, po njegovih ranah smo ozdraveli.« (Iz 53, 5).

S svojo smrtjo na križu je Jezus premagal satana. Strl je njegovo moč in nas odrešil od njegovega gospostva. »Zdaj ni nobene obsodbe za tiste, ki so v Kristusu Jezusu.« (Rim 8, 1).

Jezus nam je s svojo smrtjo pridobil zopet *večno življenje*. — Pred nami je odšel k Očetu; mi smo poklicani, da pridemo za njim in da bomo z njim pri Očetu večno živeli. Tam bomo uživali z njim vso blaženost kraljestva božjega.

Jezus nam je pa tudi vse *milosti zaslužil*. Da smo otroci božji in da nam je mogoče po božjih zapovedih živeti in, če smo se pregrešili, spet odpuščenje dobiti, se moramo zahvaliti ljubezni našega Odrešenika, ki je za nas umrl na križu.

Na veliki petek zapoje mašnik pri razkrivanju sv. križa: »Glejte les križa, na katerem je viselo zveličanje sveta!« Ko greš mimo križa, pogled nanj s premislekom in zdihni: »Molimo te, Kristus, in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.«

Skrbimo, da bo v naših hišah sv. razpelo na častnem mestu.

Misijonski škofje na koncilu

Agencija Fides sporoča, da se bo udeležilo ekumenskega koncila 347 nadškofov in škofov iz misijonskih dežel. V veliki večini bodo duhovni voditelji iz afriških in azijskih dežel, ki so prejele katoliško hierarhijo šele v poslednjih desetih letih.

V Fatimi

Portugalsko narodno romanje v Fatimo se je zaključilo s slovesno sveto mašo, ki jo je bral kardinal Traglia in kateri je prisostvovalo okrog 500.000 vernikov. V kratki pridigi je kardinal dejal, da so bili papeži zelo vdani fatimski Materi božji. Prosil je Devico, naj vzame pod svoje varstvo ekumenski koncil in da naj varuje portugalsko duhovščino in vernike.

Dosleden komunizem

Informacijska agencija kanadske katoliške konference sporoča, da so izdali voditelji poljske komunistične stranke o-

grožnico, v kateri spominjajo komuniste, da predstavljajo prisostvovanje verskim obredom prekršek komunistične discipline. Istočasno so izdali odlok, naj se odstranijo križi in svete podobe iz stanovanj komunistov. — To je dosleden komunizem.

Cerkev v Kongu

Katoliška tiskovna agencija zvezne kongoske republike je objavila izčrpano poročilo o položaju katoliške Cerkve na kongoskem ozemlju. Nedavni vojni dogodki so zelo poškodovali misijone v Čumbeju, Koleju, Stanleyvillu, Kasongu in Kindu. Ubita sta bila tudi dva duhovnika. Medtem ko je morala velika večina evropskih misijonarjev prekiniti svoje apostolsko delovanje v teh pokrajinah, so ostali domači duhovniki na svojih mestih, dokler jim je zadržanje prebivalstva dovolilo njihovo pastirsko delovanje.

Misijoni v Kongu, Koleju in v Kindu so skoro povsem opustošeni.

Bormanov sin - misijonar v Kongu

Iz Rima je odpotoval na svojo prvo misijonsko postajo v Kongo novi misijonar kongregacije Srca Jezusovega sin Martina Bormanar, desne roke nekdanj »mogočnega« Hitlerja. Bormanov sin, ki se tudi imenuje Martin, je bil pred tremi leti posvečen v duhovnika in je sedaj z dvema drugima sobratoma odpotoval v misijone v Kongo. Čudovito je njegovo spreobrnjenje iz protestantizma v katolicizem. Rojen leta 1930 mu je pri krstu po protestantskem obredu botroval sam Hitler, ki je hotel, da dobi otrok očetovo ime. Solal se je nato na nemški šoli za sinove nacističnih prvakov, kjer je bila največja pažnja v tem, da so v dijakih zamorili sleherni moralni čut. Proti koncu vojne, ko so pobirali tudi že mladoletne, so tudi njega poslali na Brenner za vojaške vaje. Tu je leta 1945 nenadoma prišlo povelje, naj se razgubijo. Začela se je tako njegova odiseja. V strašni moralni krizi, ko je videl, kako se ruši mogočna nemška država, v katero je slepo veroval, je sam taval preko Avstrije, ne vedoč kam. Izčrpan se je neko noč zgrudil na pragu kmečke kočice. V njej je stanovala katoliška družina Hoenwartherjeva. Sprejeli so ga »iz ljubezni do Boga«.

V brezdelju je začel čitati sveto pismo in odkrival se mu je nov svet, za katerega ni nikdar slutil. Nekoč je prišel v kočjo katoliški duhovnik in mu začel pripovedovati o grozotah nacističnih taborišč. Mladi Bormanar je bil na moč užaljen: »Ni res,« mu je zaklical, »vi lažete!« A kmalu je spoznal vso bridko resnico tega pripovedovanja. Začelo se je njegovo spreobrnjenje. Leta 1947 je šel na pot in po mnogih oklevanjih končno potrkal na vrata omenjenega duhovnika. Ostal je pri njem štiri ure. Še se je povračal in nato 4. maja leta 1947 sprejel sveti krst in sveto obhajilo. Začutil je v sebi duhovski poklic in po končanih študijah leta 1958 bil posvečen za duhovnika v Innsbrucku. Takrat so mu stali ob strani

sestre in bratje, mama pa je že prej umrla. Ko je leta 1950 bil sprejet pri sv. očetu Piju XII., je vedno močnejše vstajala v njem želja, da bi šel v misijone. Hotel je, naj bi tudi drugi bili deležni sreče, ki je je on v tako veliki meri posedoval. Sedaj se mu je ta želja izpolnila in Hitlerjev krščenec je danes misijonar v Kongu. — Primorskemu dnevniku seveda to ni všeč.

R A Z N O

Uspeh orkestra RAI-ja v Zagrebu

Sinfonični orkester RAI-TV iz Turina, ki ga vodi dirigent Mario Rossi, je doživel v Zagrebu, kjer je izvajal sodobno italijansko glasbo, izreden uspeh. Poseben uspeh je doživela »suita« iz baleta Marsia julijskega skladatelja Luigija Dallapiccola. Prebivalstvo hrvaške prestolnice in zagrebški tisk sta tudi ob tej priložnosti izpričala topel sprejem italijanskih gostov in naglasila pomembnost gostovanja.

Dinamitni atentat na progi Videm-Trbiž

Veliko vznemirjenje je povzročil atentat, ki so ga neznanec izvršil v noči od sobote na nedeljo 28. maja na progi Videm-Trbiž. 300 metrov pred postajo v Ovčji vasi je v soboto ob 23.33 eksplodiral peklenški stroj, ki je bil nastavljen za čas, ko je imel peljati mimo brzec 508 Rim-Dunaj. Na srečo pa je zaradi strele, ki je udarila v električno omrežje blizu Vidma, imel 20 minutno zamudo. Promet je bil nato ukinjen do 3.28 zjutraj. Na mesto atentata so takoj prispele železniške oblasti in policija ter delavci, ki so naglo začeli s popraviljem. Eksplozija je namreč podrla visok drog, ki se je zrušil na tračnice. Mnogo je ugibanja, kdo bi bil krivec tega dejanja.

Blagoslovitev Marijinega doma v Rojanu

Slovesnost, ki je bila v nedeljo v Rojanu, bo šla v zgodovino ne samo prizadete župnije, temveč vsega narodnega občestva. Saj od časov pred prvo svet. vojno dalje v tržaškem mestu niso še doživeli, da bi Slovenci zgradili nov dom za svoje versko in kulturno življenje. Zadržali se je to zgodilo leta 1912, kot je omenil msgr. Ukmar, ko je tržaška mestna Marijina družba otvorila svoj dom v ul. Risorta. Pomena tega dneva so se dobro zavedali rojanski verniki in tudi tržaški katoličani, zato so se tega slavlja udeležili v velikem številu oni sami in njih duhovščina z g. škofom msgr. Santinom in proštom msgr. Salvadorijem na čelu. Bil je to res pomemben in zgodovinski važen večer, ko je Marija vzela v posest novi dom, ki kraljuje sedaj na bregu nad Rojanom in tržaškim zalivom.

Pot do tega dne je bila dolga in trnjeva. Pove nam to kratko poročilo *Kako smo gradili Marijin dom*, ki so ga dobili udeleženci v roke za spomin. Prav je, da zvedo to tudi drugi Slovenci po svetu, zlasti še tisti na Goriškem. Zato naj sledi tu, kakor je zapisano:

KAKO SMO GRADILI MARIJIN DOM?

»Zemljišče smo kupili v jeseni leta 1956,« pravi poročilo, »in sicer 2600 m² za približno 2 milijona lir.

Načrte je pripravil arhitekt Jože Ronko. Tehnični urad je načrte odobril 30. sept. 1958. Z delom smo začeli za veliko noč naslednjega leta. Vogelni kamen je bil blagoslovljen 21. junija 1959.

PODATKI: Dvorana meri 144 m² (16 m × 9 m) in ima 208 sedežev. Oder je globok 6 m, širok pa 9 m. Odprtina odra je 6 m. Poleg odra so tri sobice za garderobo. Pred dvorano je velika veža (50 m²), ki bo služila za igranje otrok in mladine. V prvem nadstropju je manjša dvorana (50 m²) in dvosobno stanovanje. V drugem nadstropju je prostorno stanovanje, ki sta ga kupila do smrti dva duhovnika, po njuni smrti pa preide v last Marijine družbe.

Pred Marijinim domom je približno 500 m² prostora za igrišče in za domom je tudi prostor za manjše igrišče (250 m²). Igrišči pa bo treba šele urediti.

DENARNO STANJE: Marijin dom je sad neštevilnih žrtev, večjih in manjših darov. Zbiranje denarja je doslej potekalo tako: v letih 1955 in 1956 so Marijine družbenke same darovale 1.400.000 lir; v naslednjih letih se je zbiranje darov vršilo po vsej župniji, in sicer leta 1957 1.131.000 lir, leta 1958 1.499.000 lir, leta 1959 2.180.000 lir, leta 1960 2.120.000 lir, leta 1961 (do srede maja) 1.074.000 lir. To znese 9 milijonov 404 tisoč lir.

Poleg tega smo prejeli: od sv. očeta 70 tisoč lir, od tržaške občine 40 tisoč, od vladnega komisarja 1.750.000, za prodano stanovanje 3.500.000, za najemnino v naprej 300 tisoč lir. Dobrotniki so doslej od-

sta odslej vsako leto darovali dve sv. maši za dobrotnike, in sicer na zadnjo nedeljo v maju in spomin na otvoritev Marijinega doma in na božič.«

BLAGOSLOVITEV DOMA

Mislím, da je bila zavest, da je novi Dom zrastel iz skupnega prizadevanja in skupnih trudov Rojančanov in drugih, vodilna misel nedeljske slovesnosti, ki je bila tako pristrčna. Iz velike rojanske cerkve so ob napovedani uri dvignili lepi Marijin kip, ki so ga nalašč naročili, in ga v sprejvodu pod vodstvom g. škofa prenesli v novi Dom. Tu so ga slovesno ustoličili na pročelju v prikupni niši, da bo tako vsakomur vidno, kdo je glavni gospodar hiše. Nato je prevzvišeni blagoslovil Dom. Krepak je bil njegov glas, ko je molil in klical: »Blagoslovi, Gospod, vsemogočni Bog, to hišo: da bo tukaj zdravje, čistost, zmagaj, krepost, ponižnost, dobrotljivost, krotkost, polnost postave in hvaležnost do Boga...«

SLAVNOSTNA AKADEMIJA

Po blagoslovlitvi smo vsi radovedni stopili v novi Dom. Večina izmed nas ga nisimo še videli. Zunanost je naredila na nas vtis mogočnosti in lepote, bolj kot bi pričakovali na podlagi fotografije. Zato je bila radovednost še večja: In notranost, kakšna je? Stopimo v veliko prostorno vežo, iz nje v dvorano. Prvi pogled ti pove: dvorana je visoka, čedna; zastor prikupen, sedeži široki, lagodni, razvrščeni v padajočih vrstah pri odru. Prvi vtis je torej ugoden. Medtem se dvorana napolni. Premajhna je pravzaprav in številni ljudje morajo ostati zunaj na dvorišču, ker tudi stojišča ob straneh in zadaj niso dovolj velika za toliko množico. Zastor se odpre. Začne se pestra akademija, ki so jo z združenimi močmi pripravili: Marijina družba, pevski zbor, rojanska šola in skavti. Na odru tako nastopijo vsi, ki v Rojanu sodelujejo s Cerkvijo in z duhovnikom. Točke so dobro naštudirane, na širokem odru ni stiske za prostor. Ko bodo še kulise izdelane in razsvetljava odra izgotovljena, bo tudi oder povsem zadostoval za vse prireditve, tudi za veliko število igralcev. Pri akademiji je videti, da so se najbolj potrudili prof. Mamolo, ki je pripravil pevске točke zbora, ter ga. Sonja Mahnič, učiteljica, ki je naštudirala otroške nastope.

Ob takih priložnostih so važni tudi govori. Tu naj omenim uvodno besedo g. Stanka Zorka, rojanskega kaplana. Trudnost se mu here na obrazu, a veselje v besedi in pa hvaležnost. To tudi pove in se zato zahvali najprej Bogu in Mariji, nato rojanski Mar. družbi, Rojančanom, g. škofu in vsem, ki so za novi Dom prispevali v denarju in z delom ali z molitvijo. Za njim stopi na oder starosta tržaških duhovnikov msgr. Jakob Ukmar. Kako naj bi bilo to slavje brez njega, ki je

GOVORI G. SKOF

Msgr. Santin je vso slovesnost vodil, blagoslovil kip in novi Dom, prisostvoval celotni akademiji, zato je kot višji dušni pastir vso slovesnost zaključil. Ko je stopil na oder, ga je vsa dvorana pozdravila z vročim pozdravom. Nato je povzel besedo ter rekel:

»Danes je lep dan. Blagoslovili smo Dom, ki bi ga hotel imenovati Dom krščanskega apostolata. Sad je velike ljubezni in mnogih žrtev. Znano mi je vse, kar se je naredilo, da se izvrši to podjetje, ki prinaša mnogo upanja. Zato moram izreči besedo žive in iskrene pohvale častitemu gospodu Stankotu Zorkotu, ki je bil duša te lepe pobude, pohvaliti pa moram tudi vse tiste, ki so mu nudili pomoč in so z njim sodelovali, se pridružili njegovim ljubezni in njegovim žrtvam, da moremo danes stati pred tem Domom, ki se v Kristusovem imenu odpira vsem ljudem, ki so dobre volje. Domovi se gradijo, da služijo kakšni stvari, in tudi ta Dom ima določen cilj: delati na to, da pride kraljestvo našega Gospoda Jezusa Kristusa v naše mesto in posebej v to drago župnijo. Zato mora pomagati oblikovati prepričane, požrtvovalne in izobražene kristjane. Odtod potreba, da se pripravljajo študijski tečaji za verski pouk in izobrazbo, za male in velike, za vse, ker vsi čutimo potrebo, da bolje spoznamo resnice naše svete vere; potem jih bomo bolje vzljubili in bomo bolje živeli po njenih naukih. Rešitev, vsa rešitev je resnično tu. Samo ljudje globokega prepričanja se morejo danes ustavljati viharju, ki se dviga, viharju umskih in moralnih zablod. Prepričanje pa se oblikuje samo po znanju, po vedno popolnejšem in jasnejšem poznanju resnic, ki jih je Bog sam razodel in ki jih Cerkev uči. Tu naj torej vzgajajo požrtvovalni delavci, ki naj gradijo božje kraljestvo. In tu, v tem lepem Domu, naj se utrjuje zvestoba in ljubezen do Cerkve. Govorim vam z velikim ponosom o katoliški Cerkvi, ki je po vsej zemlji najmočnejši branik nasproti vsemu zlu, ki se grozeče dviga od vseh strani. Vsi priznavajo ta branik, tisti, ki jo ljubijo, in drugi, ki se proti njej bore. Vsi vedo, da bi tedaj, če bi se Cerkev umaknila, kar je izključeno, zlo preplavilo svet. Rekel sem, da je to izključeno, ker nas božja beseda zagotavlja, da je peklenška vrata ne bodo premagala. Po vsej zemlji Cerkev z neizmerno ljubeznijo kliče narode k zveličanju, vsem pošilja blagovest ljubezni, resnice in mira, za vse moli, trpi in krvavi. Živimo v slavnihih časih, pa tudi v časih velikega preganjanja. A prav časi preganjanja so največji in najplodovitejši.

Tu naj se končno utrjujejo duše v globoki, iskreni in pristni pobožnosti. To mora biti najvažnejše. Brez pobožnosti ni krščanskega življenja. To je hrana, ki ut-

Gradbišče predno so začeli graditi Marijin dom

Novi Marijin dom v Rojanu

kupili 125 sedežev za dvorano za 375 tisoč lir. Ti darovi znašajo skupno 6.035.000 lir. Torej doslej smo zbrali 15.439.000 lir.

STROSKI: Nakup zemljišča in prepis 2.000.000 lir; kopanje poti in ureditev zemljišča 1.200.000 lir; zidanje stavbe in oprema v sedanjem stanju 19.000.000 lir. Skupno 22.200.000 lir. Od te vsote dolgujemo približno 3 milijone lir raznim podjetnikom in 4 milijone posojil. Nobenega posojila nismo vzeli v bankah.

Za Marijin dom je doslej največ darovala gospa Ivapka Venuti, in sicer 600 tisoč lir; po 500.000 lir so darovali tri druge osebe; po 100.000 lir je darovalo več oseb. Poleg tega je bilo nešteto raznih darov, tudi od dobrotnikov izven župnije, gotovo jih je nad 10.000. Mnogi so sodelovali s prostovoljnimi delom. Veliko se je za uspeh molilo.

Od vsega začetka je gradnjo Marijinega doma trajno podpiral z vzpodbudo in priporočili g. škof. Pomagal nam je tudi pri iskanju posojil pod ugodnimi pogoji.

Marijina družba bo poskrbela, da se bo

pred 57 leti kot rojanski kaplan ustanovil Marijino družbo? Jasna in tehtna je njegova beseda, vzpodbudna in polna optimizma. Kot stavec gleda na današnje čase in vidi v njih tudi veliko dobrega in pozitivnega. Tako je prav!

Marijine družbe tvorijo med seboj celoto; povezane so ne samo v češčenju Marije Device, temveč tudi po ljubezni in skupnih ciljih. Zato je veselje rojanske Mar. družbe veselje vseh družb. To povedo zastopnice Marijine družbe iz ulice Risorta in pa iz Gorice. Prav tako, da so družbe povezane; naj bi bile še bolj! — Zelo ugodno je bil sprejet tudi pozdrav ital. KA iz Rojana, ki je za novi Dom darovala križ.

Zadnji med gosti stopi na oder prof. Peterlin. Govori v imenu Slov. prosvete. Poudari pomen takih domov za versko in prosvetno življenje katoličanov in izrazi željo, da bi taki domovi zrastle še drugod na deželi in v mestu, saj je njih potreba križeča.

trjuje duše, da v Kristusu živijo in rastejo.

Nimam namena držati dolgega govora. Tu smo se ta večer zbrali, da izrazimo svoje veselje in svojo radost ter pokažemo svojo hvaležnost in upanje. Iz srca izražam najlepša voščila za ta Dom in prosim zanj in za vse, ki so pomagali pri gradbi, za vse, ki ga bodo obiskovali, božjega blagoslova.

ZAKLJUČEK

G. Zorko je dejal: »Težje kakor graditi Dom, bo sedaj skrbeti zanj, da bo služil svojem namenu.« To je velika resnica. Toda tista vera, ki je do sedaj vodila rojanskega g. kaplana, Mar. družbo in vse druge, da so si novi Dom zgradili, jih gotovo ne bo zapustila. Poročstvo za to jim je Tista, kateri so svoj Dom izročili v varstvo. S tem prepričanjem smo ob ugašajočem dnevu zapuščali Marijin dom, ki sedaj bel in nov kraljuje nad rojansko župnijo in tržaškim morjem.

Goriški Slovenci

in upravne volitve 28. maja 1961

Volivci in volivke!

Slovenska demokratska zveza v Gorici je nastala leta 1947, potem ko so bili na mirovni konferenci v Parizu že načrtani nove državne meje.

Nekomunistični Slovenci na Goriškem smo svojo demokratično organizacijo potrebovali iz dveh glavnih ozirov: 1) da obranimo naše ljudstvo pred materialističnim in nenarodnim komunizmom, ki je nastopal z vso silo svoje dialektike in naše ljudstvo z lažnimi gesli zapeljeval; 2) da bi ščitili naše slovensko ljudstvo v Italiji in zahtevali priznanje in spoštovanje njegovih jezikovnih in drugih pravic.

Slovenska demokratska zveza je šla s svojimi voditelji, pristaši, somišljeniki in prijatelji ob podpori vedno širših plasti naroda odločno v boj s svojim programom in je žela vedno vidnejše uspehe.

Organiziranih slovenskih levčarjev danes ni več. V glavnem so se porazgubili po italijanskih partijah. Gre za nekaj pravih marksistov, medtem ko je pretežni del nekdanjih tako zvanih titovcev ostal zvest svojemu jeziku in narodu.

Slovenske levčarske volilne liste v Doberdolu, Sovodnjah in Števerjanu so izraz peščice domačih levčarjev, katerim žal še sledijo nekateri nepoučeni samostojni kmetje in tudi delavci, ki pa se v veliki večini ne strinjajo s političnimi, gospodarskimi in socialnimi idejami marksizma. Živijo pa v napačni veri, da je jugoslovanski komunizem zdrava narodna stvar, ker so jim ostala v spominu razna gesla iz časa borbe proti fašizmu.

Slovenska demokratska zveza pa je ostala zvesta svojemu narodu in programu. Za narod skrbi, dela in se bori.

NEKAJ VAŽNEJŠIH DEJSTEV:

1. — Že 21. maja 1947 je poslala rimski ustavodajni skupščini svojo prvo spomenico v kateri je zahtevala posebno deželno avtonomijo in priznanje ter spoštovanje vseh pravic Slovencev v Italiji.

Približno mesec dni pozneje je ustavodajna skupščina izglasovala 116. člen ustave, ki priznava to posebno deželno avtonomijo.

Po svojih izvoljenih zastopnikih je SDZ vedno vztrajala v goriškem provincialnem in občinskem svetu pri zahtevi, da se posebna avtonomija dejanski izvede, kajti samo ta lahko pripomore k ureditvi krajevnih avtonomij, k odpravi brezposelnosti in k znatnemu povišku življenjske ravni vsega ljudstva.

S tako zahtevo nastopa tudi na sedanjih volitvah.

2. — Veliko skrb posveča Slovenska demokratska zveza naši šoli tudi že od leta 1947. Septembra tistega leta sta bila dva njena zastopnika zaradi tega v Rimu. Naslednja leta pa je SDZ poslala poslanecem in ministrom več vlog z zahtevo, da se slovenske šole uzakonijo. Koncem leta 1955 je predsednik SDZ bil zaradi tega zopet v Rimu, kjer mu je uspelo spoznati besedilo zakonskega osnutka, ki ga je pripravil minister Rossi in ki je ob objavi sprožilo soglasen odpor slovenske javnosti, ker Rossijev načrt je namreč praktično pomenil uničenje slovenske šole.

Po raznih novih vlogah in nastopih sta končno predsednik in podpredsednik SDZ dr. Avgust Sfiligoj in dr. Anton Kacin bila 22. julija 1959 sprejeta pri prosvetnem ministru Mediciju in ta jima je dal besedo, da bodo slovenske šole uzakonjene in da šolski zakon ne bo vseboval nobene za slovensko šolo škodljive določbe.

In res! Senator Medici je držal besedo. Lani pomladi je vodstvo SDZ dobilo v roke zakonski osnutek za ureditev naših šol. Ko je poleti postal javno znan, je SDZ predlagala sestanek slovenskih političnih strank in skupin z namenom, da zakonski osnutek pregledajo in se o njem izrečejo.

Prišlo je do skupne vloge na ministrstvo, ki je v glavnem sloanela na predlogih SDZ.

Potem sta 10. decembra 1960 dr. Sfiligoj in dr. Kacin šla k podpredsedniku parlamentarne komisije za šole in mu pojasnila polo-

LIPOVA VEJICA je simbol svobode

žaj in zadevo slovenske šole ter ga prosila za naglo odobritev predlaganega zakona.

Pozneje sta se z istim podpredsednikom razgovarjala v zadevi še štirikrat in mu predlagala tudi ureditev položaja upravnega osebja (tajnikov in slug) slovenskih šol.

V sredo 17. maja je pristojna komisija poslanske zbornice šolski zakon odobrila.

3. — Splošno zaščitno slovenske jezikovne skupnosti v Italiji v okviru 6. člena ustave zahteva SDZ, kakor gori povedano, nenehno že od leta 1947.

Za dosego zaščitnega zakona je SDZ poslala v Rim štiri obširne pismene vloge in peticije, ki jih je tudi objavila. Zaščitni zakon že imajo vse tri ostale manjšine, Nemci, Francozi in Ladinci, zato ga moramo dobiti tudi Slovenci.

4. — Slovenski demokratični izvoljeni zastopniki so bili vedno pozorni in skrbno na delu za blagor vsega slovenskega ljudstva.

Tako je naš provincialni svetovalec dr. Sfiligoj stvarno obrložil pomen deželne avtonomije in stavil praktične predloge za

njeno izvedbo. Za njim je dr. Andrej Makuc vneto povzel besedo za izvedbo deželne avtonomije. Potegoval se je za prevzem velikega dela občinskih poti v oskrbo province, za napeljavo kraškega vodovoda in za splošne koristi občin in ljudstva, zlasti za spoštovanje pravic našega ljudstva.

V goriškem občinskem svetu so naši svetovalci dr. Sfiligoj, dr. Kacin pa tudi g. učitelj Suligoj dosegli napeljavo vode tudi na Gradiškuto, v Sentmaver in v ulico degli Scogli; napeljavo električne razsvetljave po vseh krajih; popravo in ureditev raznih ulic in poti; obnovitev slovenskega vrtca v ulici Randaccio; ureditev plače neki postrežnici slovenske šole; ureditev službe uradnikov tvrde, ki pobira trošarino; pomoč mnogim potrebnim slovenskim

S tem da voliš LIPO pokažeš, da si:

- ▶ zaveden Slovenec
- ▶ prepričan katoličan
- ▶ resničen demokrat
- ▶ odločen svobodoljub
- ▶ branitelj vseh pravic našega ljudstva.

občanom v blagu, denarju, zdravilih in sprejem v kolonije. In tako dalje! Svetovalec g. Rudi Bratuž je rad sodeloval v vseh teh zadevah.

Posebno važni so bili nastopi naših svetovalcev za rešitev krize v podjetju S.A.F.O.G. Nastop naših svetovalcev v tem oziru je dal dober uspeh. Sploh so se naši svetovalci vedno potegovali za koristi delovnega ljudstva. Zahtevali so tudi vrnitev Števerjana in Sovodnjah pod goriško sodnijo; pravico proste izbire slovenskega imena novorojenčkom; dotacijo knjig slovenskim šolam; priznanje koristi prostega pasu sovojenjski občini; priznanje stalnega bivališča državljanom slovenskega jezika, kar so v veliki meri tudi dosegli; ureditev stalaže neke učiteljice slovenskega vrtca. Proti fašistom, ki so predložili resolucijo proti dvojezičnim spričevalom na slovenskih šolah, so naši svetovalci predložili svoj predlog in s tem sprožili v občinskem svetu splošno razpravo o slovenskih šolah. Kakor znano, je goriški občinski svet izglasoval dnevni red, ki priznava naši jezikovni skupnosti pravico do slovenske šole in pravični šolski zakon.

Župan dr. Bernardis je še v nedeljo 7. maja javno potrdil našo pravico do slovenske šole.

To zadržanje oblasti in sploh italijanske javnosti, ki javno priznavajo naše pravice in potrebo, da se uzakonijo in spoštujejo, je posledica štiriletnega pametnega postopanja in ravnanja naših goriških občinskih svetovalcev skupaj s pokrajinskim.

V DOBERDOBU, SOVODNJAH IN ŠTEVERJANU

V Doberdolu, Sovodnjah in Števerjanu so možje, izvoljeni na listah lipove vejice, dali vso svojo uspešno pomoč pri reševanju domačih vprašanj in potreb; za to jim gre pošteno priznanje v vsakem oziru. Omeniti moramo, da bi se brez teh naših demokratičnih občinskih mož v Sovodnjah občinska seja večkrat ne mogla vršiti, ker se titovci in komunisti sej niso redno udeleževali.

V Števerjanu je občinski svet z županom Podveršičem na čelu dosegel tako velike uspehe, kot noben drugi podeželski občinski svet v goriški pokrajini. V enem samem drevu, 7. t. m., je otvoril kar tri nova šolska poslopja. Razsvetljavo imajo danes vsi kraji občine in vlada je na prizadevanje občinske uprave nakazala dvajset milijonov lir za zgradbo vodovoda. Urejeni pa so tudi občinski uradi, urejena stara šola, napeljano telefonsko omrežje, obnovljena vsa šolska ter občinska oprema. —

* * *

Vse to je le delni prikaz mnogostranskega delovanja Slovenske demokratske zveze in demokratičnih mož, izvoljenih na listah z znakom lipove vejice v zadnjih štirih letih. Podrobni opis vsega njihovega delovanja bi zahteval obširnega prostora.

VOLIVCI in VOLIVKE, oddajte glas spet kandidatom na listah z znakom LIPOVE VEJICE!

Kako bomo volili v nedeljo

PRAKTIČNA NAVODILA

Pri prihodnjih volitvah v nedeljo 28. t. m. voliti takole:

Predsednik volilne komisije ti bo dal dve glasovnici: ena je za pokrajinske in druga za občinske volitve. Obe vzameš in greš z njima v volilno kabino. Tam prečrtaj s svinčnikom, ki ti ga prav tako da predsednik, volilni znak Slovenske liste, ki je povsod v vseh občinah in na obeh glasovnicah LIPOVA VEJICA. Znak prečrtaj samo tako, da narediš čezenj ×. Najboljše je, da ne pišeš nič drugega in ne delaš nobenih drugih znamenj. Torej samo × čez znak Lipove vejice. Obe glasovnici nato pripogni kot pismo po črtah, ki bodo na volilnici že upognjene. Pripognjeni glasovnici še zalepiš, kot se zalepi pismo. S tako zalepljenima glasovnicama greš iz kabine; eno glasovnico vržeš v eno žaro, ki ti jo bo ponudil predsednik, drugo pa v drugo žaro, kar ti bo prav tako predsednik pokazal.

Tako si prav volil in izpolnil svojo dolžnost do naroda in do vere ter do svobodne demokracije.

To so tri svetnje, ki jih moramo braniti na prihodnjih volitvah.

Vse tri boš branil edinole s tem, da kot Slovenec voliš za LIPOVO VEJICO.

KO GREŠ NA VOLITVE

ne pozabi vzeti s seboj volilnega potrdila, ki si ga dobil od občine. Brez tega ne moreš voliti. Volilno potrdilo ima letos naslov: ELEZIONI COMUNALI E PROVINCIALI.

Prav tako vzemi s seboj osebno izkaznico (Carta d'identità) ali pa potni list, kajti eden ali drugi dokument moraš pokazati predsedniku, predno greš v kabino.

NE POZABI,

da si v kabini sam še bolj kot pri spovedi; da so volitve v resnici tajne in da zato nihče ne bo vedel, za koga si volil, če sam tega ne boš povedal. Dolžan pa nisi povedati nikomur, niti mož ženi ali žena možu. Za koga si volil, bo vedela le tvoja vest. Zato glej, da boš volil tako, da ti nikoli ne bo žal.

Nikoli ti ne bo žal, če boš kot Slovenec volil LIPO.

Slovenec ne bo volil socialkomunistov

ker ve, da ti ne iščejo koristi Slovencev, temveč le interese partijcev. Zato se partiji borijo, da bi nekoč oni postali komandanti nad delavskimi in kmetijskimi množicami. Slovenstvo jim je le pretveza, kajti oni sami so internacionalci in zato sovražniki malih narodov. Knjiga »Nova tlaka slovenskega naroda« je dovolj jasno dokazala, kako jugoslovanski komunizem izrablja Slovence in ubija slovensko narodno zavest. Se hujše bi postalo za nas v Italiji, če bi zmagal komunizem.

Zato naj nihče izmed Slovencev ne voli socialkomunistov.

Glas oddan PSI in PCI ni slovenski glas!

Politični teden v Italiji

V zadnjih dveh tednih se je politično življenje v Italiji precej razvilo. Najprej zaradi dogodkov na Siciliji, kjer ne morejo na noben način rešiti krize, ki je zajela deželno vladno po odstopu njenega predsednika Majorana della Nichiara. Stevilna glasovanja v deželni zbornici niso prinesla nobenega uspeha, ker ni noben kandidat dosegel potrebne večine. Nekajkrat pa se je zgodilo, da je potrebno število glasov zbral socialistični poslanec Martinez, toda se je brž odpovedal izvolitvi, ker je bil izvoljen s pomočjo glasov neofašistov. Pri enem naslednjih glasovanj pa je nepričakovano bil izvoljen znani poslanec Milazzo, ki je predlagoval krščanskega demokrata De Napolija, ki so ga določile stranke vladne večine in nekateri poslanci Milazzove krščansko-socialne zveze. Mož se ni maral odreči mandatu, čeprav je bil izvoljen s pomočjo komunističnih in fašističnih glasov, ker je mislil, da je spet nastopila prilika, da pride na površje. Toda končno je moral odstopiti, ker ga ni nobena demokratična stranka, niti njegova krščansko-socialna zveza podprla. Kriza traja dalje in ni moč še reči, kako se bo zaključila. Ni izključeno, da bodo morali razpustiti deželno zbornico in razpisati nove volitve.

Dogodki v Modeni

Se bolj polemičen odmev so pa imeli znani dogodki v Modeni. V tem mestu se je zbralo na kongres mladinsko združenje Italijanskega socialnega gibanja (MSI), toda stranke skrajne levice so hotele to zborovanje na vsak način preprečiti tudi za ceno nerodov in spopadov s policijo kot v Genovi. Toda vlada je bila trdno odločena, da že v kali zatre poskuse motenja zborovanja. Notranji minister Scelba, ki je socialkomunistom na želodec, ker jim je baje že leta 1948 preprečil državni udar, je v Modeni mobiliziral več tisoč policijskih sil, ki so preprečile dovažanje demonstrantov iz emilskega podelja in tako preprečile nered v mestu. Dogodek je imel po vsej Italiji močan odmev, ker je vlada izšla zmagovita v obrambi demokratičnih svoboščin in ker je bil obenem težak politični udarec tako za levičarske kot desničarske skrajneže.

Zaključek

Italijansko-avstrijskih razgovorov
V Celovcu so se zaključili razgovori med Italijo in Avstrijo glede spora o Južnem Tirolu. Ti celovski razgovori niso sicer prinesli nobenega konkretnega sporazuma, toda jih kljub temu lahko smatramo za pozitivne, ker sta obe strani izrazili željo, da se pogajanja nadaljujejo. Obe strani sta tudi pokazali več dobre volje in smisla za kompromise. To je morda rezultat dejstva, da niso k pogajanju pripustili severnotirolskih skrajnežev.

Poenotenje električnih tarif

Minister za industrijo in trgovino Colombo je na interpelacije številnih poslancev naznanil, da bo vlada s 1. septembrom poenotila cene električne energije. To pomeni, da po 1. septembru bodo cene za porabo električne energije po vsej državi enake in se bodo sukale tam okrog 30-35 lir za kilowat. — Od te ugodnosti bodo imeli največjo korist manjši kraji, kjer so električne tarife mnogo višje od onih v večjih mestih, saj ponekod na deželi plačujejo 40 do 50 lir za kilowat. In to predvsem v okoliških občinah na Tržaškem in Gorškem.

Dr. FRANCE SEGULA - Rim: 5
TRETJA KNJIGA
slovenskega prevoda sv. pisma

Besedilo

V lepi slovenščini prav prijetno teče. Vzemimo vsaj nekaj primerov iz Izaija, ki nam v postnem času tako lepo napoveduje zaradi naših hudobij zaničevanega Mesija ali Kristusa: »Svoj hrbet sem nudil njim, ki so me bili... svojega obličja nisem skrbel sramotjenju in pljunkom... Ni imel podobe ne lepote... Zaničevan je bil in zadnji med ljudmi, mož bolečin, izkušen v trpljenju kakor človek, pred katerim skrivajo obličje... On pa je nosil naše trpljenje, si naložil naše bolečine... Zaradi naših grehov je bil ranjen in potrj zaradi naših hudobij... Mučili so ga, a uklonil se je in ni odprl svojih ust, kakor jagnje, ki ga peljejo v zakol.« (50, 6; 63, 2-6.)

Zelo dobra je razdelitev besedila. Ne delijo ga samo poglavja, ampak vedno novi naslovi, ki besedilo delijo po njegovem pomenu in vsebini. V naslovu je že razlaga ali tema sledečega teksta. To pomaga ne samo k lažjemu razumevanju

»Zeleni načrt« odobren

Za poslansko zbornico je v petek tudi senat odobril zakon za razvoj italijanskega kmetijstva, ki ga je predložila vlada in je znan pod imenom »zeleni načrt«. Za zakon so glasovali vsi senatorji razen socialističnih in komunističnih, češ da bodo koristi od tega zakona imeli samo veleposestniki. Kom. senator Sereni je poudaril, da se komunistična stranka bori za to, da se dá zemljo tistemu, ki jo obdeluje. Na te komunistične dialektične izgovore je primerno odgovoril senator Medici, ki je dejal, da veleposestva, ki so še ostala po agrarni reformi, zavzemajo komaj 20% obdelovalne površine, medtem ko ostalih 80% zavzemajo mala in srednja kmetijska posestva, ki jih družinski člani obdelujejo v potu svojega obraza. Denarnih ugodnosti, ki jih »zeleni načrt« predvideva, so priznanje solidarnosti tem

družinam, da so na svoji zemlji ostali, dosti delali in trpeli in malo od tega imeli. Komunisti in Nennijsvi socialisti so se torej zelo slabo izkazali in še slabše kamufilirali svoje nasprotovanje zelenemu načrtu. Sicer pa je razumljivo, da socialkomunisti ne marajo, da bi si kmetje pomagali, ampak hočejo, da bi se kritično stanje kmetijstva nadaljevalo, da bi lahko na ta račun špekulirali in si pridobivali novih pristašev med nezadovoljnimi in kmetijskimi delavci. Kako se pa komunisti držijo načela »zemljo tistemu, ki jo obdeluje« lahko vidimo v Rusiji in drugih deželah Vzhodne Evrope, kjer so na oblasti. In prav tako lahko vidimo, kako v teh komunističnih deželah uspeva kmetijstvo, posebno v Rusiji, zibelki socialističnega »raja«, kjer je kmetijska proizvodnja po samih podatkih Hruščeva niti dosegla še one višine pod carji, ko še ni bilo traktorjev in drugih strojev. — Le čevlje sodi naj kopitar!«
Zakon stopi v veljavo, brž ko bo objavljen v Uradnem listu.

Eichmann in Slovenci

Pretekli teden so na jeruzalemskem procesu proti nacističnemu zločincu Adolfu Eichmannu govorile priče o preganjanju in deportacijah Judov v Jugoslaviji, predvsem v Srbiji in na Hrvaškem, kjer so nacistom pomagali Paveličevi ustaši pod vodstvom zloglasnega Andrije Artukovića. V Sloveniji je bila judovska kolonija šibka in zato ni prišlo do kakšnih množičnih deportacij. Slo je bolj za posamezne žrtve. Toda kljub temu je malo manjkalo, da niso za to plačali Slovenci, kateri so bili nemškemu rajhu na poti proti Jadranskemu morju. Zaradi tega so hoteli slovensko ozemlje čimprej germanizirati, da bi tako nemška rasa imela prost in nepretrgan dostop k morju. Pri tem njihovem načrtu preseljevanja in deportacij Slovencev so prišli predvsem v poštev štajerski predeli. O tem govori 10. točka obtožnice proti Eichmannu. Izseljavanje Slovencev so sicer vodili posebni geštapovski štabi, toda vedno pod vrhovnim nadzorstvom Eichmanna. Slednji se je že deset dni po okupaciji Jugoslavije meseca aprila leta 1941 začel zanimati za izvajanje načrta o izseljevanju Slovencev. Osebnost se je udeležil neke konference v Mariboru, na kateri so se zastopniki raznih delov nacističnega aparata dogovarjali o usodi 260 tisoč Slovencev, določenih za izselitev.

Dokumenti predloženi sodišču v Jeruzalemu govore tudi o teh nasilnih preseljevanjih. Posebno številne so brzojavke, ki so jih nacistični opričniki pošiljali svojemu šefu Sturmabführerju Adolfu Eichmannu in v katerih mu sporočajo o že izvršenih deportacijah. Ko so eno tako brzojavko prebrali na procesu, je Eichmann v stekleni celici prijel za svinčnik in si nekaj notiral. — Iz predloženih brzojavk je razvidno, da je od 7. junija do 27. septembra leta 1941 bilo izgnanih v 33 transportih 13 tisoč Slovencev v Srbijo in na Hrvaško. S seboj so lahko vzeli najpotrebnejše osebne stvari, vse drugo so morali pustiti ali so jim pobrali nacisti. V naslednjih letih so sledile nove deportacije, s katerimi so prepeljali približno 50 tisoč Slovencev v nemška taborišča smrti. Samo koncem leta 1941 so odvezli Slovencev 4092 posestev s 127.217 hektarji zemlje.

Eichmannova roka je torej bila povsod prisotna, čeprav se sam izgovarja, da je bil le koleselec v celotnem sistemu. Toda

to kljub temu ne izbrše njegove odgovornosti za zločine ne samo proti Judom, ampak tudi nad slovenskim narodom. Tudi za te zločine se mora sedaj zagovarjati na procesu v Jeruzalemu.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Srebrna maša v Škrbini na Krasu

V sredo 17. maja je doživela Škrbina na Krasu izreden praznik srebrne svete maše svojega novega župnika č. g. Albina Bratina, ki biva med tamkajšnjim ljudstvom šele eno leto. Veselje škrbinskih vernikov in prijateljev g. Albina je bilo toliko večje, ker so se vsi prav v tem zadnjem letu bali za njegovo življenje, saj je bil tako zelo bolan. Pa vse se je tako temeljito obrnilo na bolje, da je slavljeneec mogel opraviti jubilejno sveto mašo s popolnoma pomlajeno življenjskostjo.

Poleg najožjih in najdražjih sorodnikov so prihiteli številni stanovski sobratje in prav lepo število domačinov. Jubilantu je v cerkvi govoril delegat apostolskega administratorja preč. g. Andrej Simčič, ki je pred petindvajsetimi leti kot župnik v Sv. Križu na Vipavskem in sosed rojstnega kraja našega slavljenca pridigal ob novi maši.

Slavljenec je bil najprej eno pičlo leto kaplan v Idriji, nato 23 let župnik na Otlici in sedaj v Škrbini od zadnje jeseni.

Na Otlici je bil tako priljubljen, da se ljudje kar niso mogli vdati ob misli, da jih bo iz zdravstvenih razlogov moral zapustiti Priznanja vernikov na Otlici je g. jubilant popolnoma vreden, saj je preživel tam vse gorje zadnje vojne in revolucije. In kot znano, so ravno na Otlici bili najhujši boji med Nemci in partizani. Sedanja oblast je g. jubilanta za njegovo pogumno zadržanje med vojno hotela odlikovati, a g. Albin je odklonil, češ da je izvršil le svojo dolžnost.

Ob srebrnem jubileju se čestitkam in voščilom vernikov pridružujejo vsi, ki g. Albina Bratina poznajo.

Msgr. Jožef Glažar

V soboto 27. maja je v Sežani nepričakovano umrl — star 72 let — župnik in dekan msgr. Jožef Glažar. Pokojni je izšel iz železničarske družine, ki je bivala

Med trnjem in osatom

Katoliški glas ni pozabil

V Pr. dnevniku z dne 25. maja so se spomnili na nas »sovodenjski komunisti« ali kdo drug v njihovem imenu. V kratkem članku so nanizali vrsto budalosti, za katere jim pa ne bomo ostali dolžni, ker razodevajo miselnost naših frontašev in njihovih simpatizerjev. KG ni pozabil prav ničesar, temveč budno čuva nad delom tistih, ki uničujejo v našem ljudstvu vero in moralo. Zato za danes dvojce:

1. Prosimo, naj nam podpisani naštejejo »neumnosti«, ki smo jih po njihovem mnenju napisali v zvezi z volitvami. Prosimo za točno navedbo.

2. V članku trdijo med drugim: »Mi smo se borili v partizanskih vrstah, da gospodje pri lipovi vejici lahko sedaj postavljajo svojo kandidatno listo in da lahko izdajajo svoje glasilo... Borili smo se tudi zato, da lahko sedaj v cerkvi poslušajo pridigo v slovenskem jeziku.«

Tovariši, ali se zavedate, kako veliko neumnost in laž ste napisali? Saj vsi vemo, da je zmaga komunistične partije in partizanov Jugoslaviji pomenila smrt lipovi vejici in vsem demokratičnim strankam. Vi se torej niste borili zato, da gospodje pri lipovi vejici lahko postavljajo svojo kandidatno listo, temveč ste se borili zato, da bi omenjeni gospodje morali danes molčati v grobovih ali v

vaših ječah. Če pa smejo danes svobodno voliti in imeti svojo stranko, to je gotovo proti vaši volji in vašim namenom.

Tudi KG izhaja brez vas in vaših zaslug. Ali ste pozabili, da v slovenski prestolnici Ljubljani po zaslugi vaših tovarišev komunistov ne izhaja noben katoliški časopis? V Gorici, kjer vi niste zmagali, pa imamo KG in marsikaj drugega, čeprav nas je Slovencev le malo, vi pa ste svojo »Sočo« posušili.

Tudi slovenske pridige v cerkvi niso prav nobena vaša zasluga. Imeli smo jih, ko vas ni bilo, in imeli jih bomo, ko vas ne bo več. V Sloveniji pa vemo, da prav po zaslugi vas partizanov v marsikateri cerkvi ni več slovenske pridige, ker ste cerkve porušili ali jih spremenili v muzeje. (To se je zgodilo v Grgarju, Idriji, Ljubljani, na Lokvah itd.) Ali želite napraviti v Sovodnjah tako?

Prihodnjič vam povemo še kaj.

Ured.

Tuja učenost

Iz italijanskih časopisov smo zvedeli za žalosten dogodek iz slovenske srednje šole v Trstu. Po končani šolski uri so nekateri tretješolci ostali v razredu, zapeli »Bandiera rossa« in eden izmed njih je snel s stene križ, češ da bi na njegovo mesto morali postaviti srp in kladivo. Sledila je preiskava, padle so kazni, a dijaki niso povedali, kdo jih je za tako dejanje pripravil in čemu so to naredili. Ali je tudi to dejanje sad tuje učenosti (ne slovenske), ki razjeda vse naše narodne dobrine, med katere spada v prvi vrsti vera v Kristusa in v odrešenje, ki ga križ oznanja?

S križem na rami je slovenski narod junaško prehodil že dolga stoletja svoje slavne zgodovine, a s srpom za vratom in s kladivom po glavi gre neizogibno in hitro v pogubo.

A nekateri kulturni delavci bi nam radi dopovedali (in gorje nam, če nočemo verovati!), da je takó prav in zato s pleškanjem, petjem, podlistki, glasbo, lutkami, Planico, Dalmacijo in s taborniki razveseljujejo to našo »rakovo pot«.

Dr.

Mladika - IV.

Izšla je četrta številka Mladike. Poleg drugih prispevkov, pesmi in proze vsebuje zanimive članke o Srečanju mladine na Koroškem, Problemih skupnega prosvetnega dela, Socialnem vprašanju in zanimiv prispevek - Namesto hudobnega intervjuja.

cio pri mestu Rieti.

Ze v zgodnjih jutranjih urah sta brzela v nedeljo 14. maja 1961 dva polna avtobusa po cesti Via Salaria v rimsko okolico. Komaj smo se dobro posedli in pozdravili med seboj, smo že prislunili mikrofónu, po katerem smo poslušali razlago krajev, ki jih bomo obiskali. Peljali smo se po cesti Via Salaria, ki je ena najstarejših cest, ki so vodile iz Rima. Cesta povezuje Tirensko morje s pristaniščem Ascoli, ki je ob Jadranskem morju.

V Greccio je daroval sv. mašo v kapelici, kjer je leta 1223 na božični večer sv. Frančišek Asiški napravil prve žive jaslice, preč. g. asistent p. Prešeren. Med sveto mašo smo prepevali slovenske cerkvene pesmi, ki so na mah privabile vse frančiškanske patre in tuje obiskovalce v kapelo. Po sv. evangeliju je v lepem, bogatem govoru preč. g. asistent omenil 70-letnico okrožnice Rerum Novarum. Poudaril je njen pomen za ves svet in še posebej za Slovence. Po socialnih načelih te okrožnice je veliki borec za delavske pravice in za boljši socialni red, dr. Janez Evangelist Krek, pričel med Slovenci svojo mogočno akcijo, ki je rodila tako bogate sadove.

Vsi smo z vdano pobožnostjo poslušali iskrene besede preč. g. asistenta, ki so skrivnostno odmevale v skromni skalnati votlini, saj smo vsi občutili, da nam jih govori naš pater, oče, ki nam vedno želi samo dobro.

Ob Marijinih pesmih in ob pesmih, ki nam tako lepo v slovenščini poudarijo skrivnostno Kristusovo prisotnost v sveti hostiji, je preč. g. asistent nadaljeval sveto mašo, v teku katere je večina izletnikov pristopila k obhajilni mizi. Takoj nato smo imeli pete litanije z blagoslovom, nakar nam je tamkajšnji frančiškanski pater razložil nastanek svetišča Greccio.

Na povratku smo si ogledali še slovite slapove Delle Marmore na reki Velino ter se ustavili ob jezeru Piediluco, kjer smo se vsaki po svoje zabavali. — Mimo industrijskega mesta Terni smo se v večernih urah vrnili domov.

Izlet je bil novo, lepo doživetje. Vsi se zanj organizatorjem lepo zahvaljujemo s sprošnjo: Vodite nas na take izlete še in še.

Udeležence

Majniški izlet rimskih Slovencev

Kot vsako leto v zadnjih štirih letih, so se rimski Slovenci tudi letos podali na skupen majniški izlet. Letos so obiskali slovito frančiškansko svetišče Grec-

(Konec)

GORIŠKI SREDNJEŠOLCI vabijo na svojo

ZAKLJUČNO PRIREDITEV,

ki bo v nedeljo 4. junija ob 20.30 na šolskem dvorišču v ulici Randaccio (ne v ul. Croce, kakor prejšnja leta).

Na sporedu so pevske točke in pravljčna igra **Janko in Metka**. Pojejo in igrajo dijaki Nižje srednje in Strokovne šole.

Vstop je prost. Prostovoljni prispevki se bodo s hvaležnostjo sprejemali.

V primeru slabega vremena se prireditev odloži na naslednjo nedeljo 11. junija ob isti uri.

Za omejitev cestnih nesreč

Oblasti se na vse mogoče načine trudijo, da bi preprečile tako visoko število cestnih nesreč, katerih glavni krivec je največkrat prevelika brzina. V ta namen pozivajo tudi prebivalstvo, da bi sodelovalo pri tej akciji in javilo na telefonsko številko 24-27 ali 24-28 kršitelje cestnega reda. Potrebno je, da javijo tudi evidenčno številko vozila.

Namakalna dela

krminsko-gradiščanskega polja

Poljedelski minister Mariano Rumor je odobril začetek del za izboljšanje krminsko-gradiščanskega polja. Izkopali bodo jarke, po katerih bodo speljali vodo iz Soče, ki bo služila za namakanje polj. Dela bodo trajala 2 leti in bodo stala 1 milijardo 126 milijonov lir. Računajo, da bodo začeli delovati namakalni kanali že v poletju 1963. Tako bo končno zaključeno to dolgotrajno in tako pereče vprašanje krminsko-gradiščanskega polja.

Priloge

za prvo gradeško razstavo

V Gradežu se vršijo mrzlične priprave za prvo razstavo v tem obmorskem mestu. Sodelovalo bo nad 60 razstavljalcev, ki bodo predvsem prikazali kopalniški in gostinski značaj Gradeža, te priljubljene turistične točke. Sedež razstave bo v velikem paviljonu avtobusne postaje «La Gradede» na trgu Carpaccio. Otvoritev razstave je določena za 27. maj ob 10. uri zjutraj ob prisotnosti najvišjih krajevnih in turističnih oblasti.

Davčne olajšave za industrijska podjetja v Trziču

Ministrski svet je dne 20. maja na predlog finančnega ministra odobril zakonski osnutek, ki predvideva davčne olajšave za industrijska podjetja v Trziču. Vest o tej odločitvi se je bliskovito raznesla po Trziču in vzbudila povsod splošno zadovoljstvo. Za doseg tega cilja sta veliko pripomogla poslanec Martina in tajnik KD Cociani, ki sta vsa ta leta bila v stalnem stiku z vlado in nista zamudila nobene prilike, da bi delovno ljudstvo doseglo večje ugodnosti in pravice.

V četrtek 8. junija priredijo alojzijeviški fantje v dvorani Brezmadežne na Placuti kulturni večer, posvečen

jubileju papeških socialnih okrožnic.

Začetek ob 8.30 zvečer

Vljudno vabljeni!

Prezrli so naše umetnike

Pretekli četrtek so na pomorski postaji v Trstu otvorili mednarodno razstavo cerkvene umetnosti. 155 umetnikov iz Avstrije, Brazilije, Francije, Grčije, Italije, Izraela, Nemčije, Poljske, Španije, Švice in ZDA je razstavilo 294 del. Slovenski umetniki niso bili povabljeni, dasi so se nekateri že uveljavili tudi v cerkveni umetnosti in poslikali več cerkev. Ali bi ne bilo najbolj naravno, da bi na tako razstavo povabili n. pr. Toneta Kralja, ki je v Trebčah, torej v tržaški občini, tako okusno poslikal cerkev? — Ne vemo, kdo je odgovoren za to »pozabo«. Mu pa ne dela časti.

Iulia Gens: Lojze Spacal

Izšla je nova številka revije Iulia Gens, ki izhaja v založbi Del Bianco v Vidmu. V tej številki je poleg drugih člankov tudi sestavek, posvečen Lojzetu Spacalu. Čla-

Himen

V krasno okinčani cerkvi sv. Ivana v Gorici se je v nedeljo 28. maja poročila gđ. Nerina Bandelj s stavbenikom De Domenico Lucianom. Nevesta je iz znane Bandeljnov družine in tudi širši slovenski javnosti dobro znana, saj smo jo kot družbenico večkrat videli na našem odru v Marijinem domu na Placuti. Poročne obrede in nato sv. mašo je daroval msgr. Močnik. Podelil je tudi novoporočencema papežev blagoslov. Mlademu paru iskreno čestitamo in želimo obilo sreče in božjega blagoslova na novi poti življenja.

Jamlje

Pretekli četrtek je v glavni goriški bolnici umrl po operaciji na želodcu znan gostilničar Jožef Soban. Lepo pripravljen in previden z vsemi tolažili sv. vere je odšel v večnost. Imel je komaj 65 let. Pokopali smo ga na domačem pokopališču v petek proti večeru s pogrebno sveto mašo, ki jo je daroval domači gospod. Pri pogrebu sta asistirala tudi g. ravnatelj Alojzijevišča iz Gorice, kamor je pošiljal v vzgojo svoje sinove, in g. župnik iz Doberdoba. Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala kako je bil pokojnik poznan in priljubljen.

Težko prizadeti družini in sorodnikom izražata tudi naše uredništvo in uprava iskreno sožalje in mnogo božje tolažbe v preizkušnji, pokojnemu naročniku KG pa večni pokoj.

NA POSTAJI

Na postaji odstran meje so se preteklo nedeljo pogovarjali trije mladi možje. Pogovor je nanesel na volitve v Gorici.

»Kako bo z volitvami,« je vprašal eden izmed njih.

»Ne vem,« je odgovoril drugi, ki je bil iz stare Gorice.

»Če bi pri nas imeli tako svobodo kot jo imate pri vas, bi 95% ljudi volilo za Slovensko listo in kvečjemu 5% za socializem ali komunizem. Pri vas pa so ljudje neumni, slepi, ali bolje presiti ste,« je korajžno povedal tretji.

»Za nas bo velika tolažba, če bomo videli, da so se pri vas ljudje spametovali,« je še dodal tretji in ošel na vlak.

nek je opremljen z mnogimi reprodukcijami Spacalovih del.

Mehiški cesar iz stare šare

Vsi poznamo romantično in nesrečno življenje nadvojvode Maksimilijana, ki je podaril Trstu eno najlepših privlačnosti — miramarski park in grad. Vendar ni samo Maksimilijan žalostno končal. Ista žalostna usoda je doletela tudi njegov kip, ki je nekoč stal na trgu Venezia, kjer je sedaj Neptunov vodnjak. Od tu je njegov kip gledal čez tržaški zaliv na miramarski grad. Po prvi svetovni vojni je kip izginil. Malokdo je bil bronasti Maksimilijan vsa ta leta ležal. Tudi zelo radovedni izletniki bi ga težko našli v miramarskem parku. Kip so zadnja leta prenesli v Miramar, vendar ne na vidno mesto, temveč na zadnje dvorišče nekdanjih cesarskih hlevov pred spodnjim vhodom v park. Tu je ležal zapuščen in obkrožen z zelenjem. Odbiti meč so mu privezali z

rijasto železno žico na bronasto roko. Mehiški cesar pa ni bil sam. Blizu njega je stal kip, ki je nekoč kraljeval na trgu pred železniško postajo. Bel marmornati spomenik cesarice Elizabete bo pa moral sedaj samevati med staro šaro na dvorišču miramarskih hlevov, ker so vendarle Maksimilijana dvignili in prenesli v park, kjer lahko sedaj spet gleda svoj beli grad.

Krasni miramarski park se je odel v poletno praznično oblečilo. Grad se zrcali v prozorni vodi grljanskega zaliva v bajnem okviru eksotičnih dreves in flore ter kraškega grebena. Tisoči turistov bodo tudi letos obiskali to najlepšo točko tržaškega zaliva in pričakali jih bo oče miramarskega parka, nesrečni cesar Maksimilijan.

V Trstu I. mednarodna razstava religiozne umetnosti

Na pomorski postaji bodo 25. maja otvorili prvo mednarodno razstavo religiozne umetnosti. Sodelovali bodo umetniki iz 12 držav. Razstavili bodo 280 del. Razstava je pod pokroviteljstvom mednarodnega združenja katoliških umetnikov Pax Romana.

Poslanec Igino Giordani o Rerum Novarum

Ob obletnici izdaje papeške okrožnice Rerum novarum je predaval v Avditoriju poslanec Igino Giordani. Prof. Giordani je strokovnjak v proučevanju papeških socialnih enciklik. Predavanja so se udeležile najvišje tržaške oblasti in mnogo občinstva, ki je popolnoma napolnilo dvorano.

Obračun kmečke bolniške blagajne

Pretekli teden so na sedežu pokrajinske kmečke bolniške blagajne izvolili pokrajinski svet, v katerem je tudi predstavnik Slovencev, Miroslav Lutman iz Sovodenj. Odobrili so obračun za preteklo leto, ki izkazuje 13 milijonov primanjkljaja. Temu je kriv premajhen državni prispevek, ki bi se moral povišati. V nasprotnem slučaju se bo moral povišati prispevek, ki ga plačujejo kmetje, kot se je to zgodilo v videmski pokrajini.

Novi prehod za pešce

Proti koncu tega meseca bodo odprli pešcem novi prehod, ki prečka galerijo Sandrinelli in pelje do ul. Teatro Romano. Novi prehod bo znatno skrajšal pot med Sv. Jakobom in središčem mesta. Do konca maja bodo otvorili tudi novo poslopje za občinske urade v ul. Teatro Romano. Zdi se, da bodo ob prihodu ministrskega predsednika Fanfanija, 2. junija, uradno otvorili prenovljeno železniško postajo.

Razstava posoških umetnikov v Kopru

Po uspehu, ki so ga dosegli posoški umetniki z razstavo v Novi Gorici, so sedaj isto prenesli v Koper. Razstavo so otvorili v palači Tacco, kjer je sedež muzeja. Navzoči so bili predstavniki občinskih in okrajnih oblasti, predstavniki italijanske manjšine in italijanski generalni konzul dr. Zecchin. Pred nekaj dnevi je bila v istih prostorih osebna razstava Alojzija Spacala, tržaškega slikarja svetovnega slovesa.

Opčine

Končali smo najlepše šmarnice, kar jih je bilo v naši cerkvi po vojni. Kip Fatimske Matere božje, ki ga vsako jesen nosimo v naši skupni marijanski procesiji, je bil ves mesec na glavnem oltarju vedno v lučih in cvetju. Vsak večer smo imeli sveto mašo in poslušali nepozabne šmarnice o duhovniških poklicih. Posebno lepi so bili šmarčni večeri ob torkih in petkih, ko so se nam pridružili v petju in molitvi gojenci Marijanišča, ki so seveda imeli redno doma svoje hišne šmarnice.

Izredni praznik v vsem pomenu besede je bil v sredo 24. maja, ko obhaja za god Marije Pomočnice kristjanov naše Marijanišče svoje opasilo. Ta večer smo imeli slovesno peto sv. mašo, ki jo je daroval za vse dobrotnike Marijanišča g. ravnatelj zavoda. Udeležba pri tej slovesnosti je bila tolikšna, da je presenetila največje optimiste. Hvala Bogu za vse, po Mariji, srednici vseh milosti!

V zadnjih dveh nedeljah smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila, in sicer prvo nedeljo za slovenske otroke in drugo nedeljo za italijanske. Po lepi stari navadi je peljal g. župnik obe skupini iz šole po glavnih ulicah v procesiji v cerkev. Slovenskih prvoobhajancev je bilo — reci in piši — le štirinajst, italijanskih pa nad sto! To so lahko videli tudi naši gostilniški kristjani — ki vedno ob litrhi godrnjajo nad slovenskimi procesijami — kak-

šna je številčna razlika med našo in italijansko prvoobhajilno skupino. Ni kriva vsega vojna, ki je že daleč za nami, kriva je zlasti slaba volja in strah pred življenjem v slovenskih družinah! Krivo je ugodno pomanjkanje verske in narodne zavesti, saj ni več nobena tajnost, da celo naši vzgojitelji pošiljajo svoje otroke v italijanske šole, oziroma v izrecno komunistične organizacije. In posledica: naša šola vidno nazaduje in po krivdi slovenskega tabornika z Opčin je moral križ s stene v naši gimnaziji pri Sv. Jakobu!

Se kratko kulturno novico: zadnjo nedeljo je gostoval na Opčinah v Marijanišču Slovenski oder z veseligrjo: »Neopravičena ura«. To je krasno delo, odlično izvedena igra, vesela, zdrava in tudi dolga zabava. Dvorana je bila do kraja zasedena. Igralcem, kakor njihovemu nesebičnemu režiserju želimo, da bi še v tem šolskem letu mogli nastopiti v veliki dvorani v Trstu. Doselej so igrali to lepo igro le v Celovcu in na Opčinah.

Tako smo vam napisali kar dolgo, a pestro poročilo iz naše kraške prestolnice.

Kratke novice

Kraljica Elizabeta je obiskala katoliško cerkev

Kraljica Elizabeta, ki je tudi poglavar anglikanske cerkve, je pretekli teden prvič kot kraljica obiskala katoliško cerkev jezuitskega zavoda v Beaumontu. Zavod obhaja letos 100 letnico svojega obstoja. Potem ko je kraljica v spremstvu rektorja Johna Costigana obiskala zavodske prostore, jo je rektor povabil še v kapelo. Kraljica je bila vidno zadovoljna nad prisrčnim sprejemom katoliških duhovnikov in gojencev ter je z veseljem sprejela od njih darove za svoje otroke.

VABILO

Člani Katoliškega tiskovnega društva v Gorici so vabljeni, da se udeležijo izrednega obnega zbora KTD, ki se bo vršil v Gorici v dvorani Brezmadežne, Riva Piazzutta 18, v petek 16. junija t. l. ob 16. uri z naslednjim dnevnim redom:

1. branje zapisnika zadnjega obnega zbora;
2. sprememba pravil;
3. poročilo odbornikov;
4. poročilo nadzornikov;
5. volitev nadzorstva;
6. slučajnosti.

Gorica, dne 30. maja 1961.

Msgr. Alojzij Novak
predsednik

Radio Trst A

Teden od 4. do 10. junija 1961

Nedelja: 9.30 Slovenske narodne pesmi. — 10.00 Prenos maše iz stolnice sv. Justa. — 11.30 Oddaja za najmlajše: »Palčki se učé obrti«, pravljica; igrajo člani RO. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Kronika tedna v Trstu. — 14.45 Pojeta Jelka Cvetežar in Maja Gabor z orkestrom Franca Russa. — 18.30 Glasbene slike: Debussy; Iberia; Sibelius: Finska, op. 26, št. 7. — 21.00 Iz zakladnice slovenskih narodnih pesmi: (36) »Kje so tiste stezice«. — 21.30 Bartok: Kvartet št. 5.

Ponedeljek: 18.00 Italijansčina po radiu - 43. lekcija. — 18.30 Koncert baročne glasbe. — 19.00 Znanost in tehnika: »Geotermične električne centrale«; Elektrarne na plin in osek. — 20.30 G. Viozzi: »Allamistake«, opera v enem dej. — 21.30 Nove knjige in izdaje. — 21.45 »Otrok in njegov začarani svet«, lirčna fantazija v dveh delih.

Torek: 18.00 Radijska univerza: (3) »Trde kovine«. — 19.00 Pisani balončki. — 21.00 Za kulisami druge svetovne vojne: (2) »Pearl Harbour«. — 21.30 Koncert harfistke Graziette Trost. — 22.00 Poezija starodavnih orientalskih ljudstev: (4) »Staro japonska poezija«.

Sreda: 18.00 Slovenščina za Slovence. — 18.30 O glasbi in glasbenikih v anekdotah:

(10) »Skladatelji med seboj: Haydn in Haendel«. — 19.00 Zdravstvena oddaja. — 20.30 »Leonarda«, igra v štirih dej.; igrajo člani RO. — 22.30 Hindemith: »Der Schwanendreher«, koncert za violo in orkester. Četrtek: 18.00 Radijska univerza: (10) »Človek pred avtomatizacijo industrije«. — 18.30 Skladbe Vitalija in Schumannova v izvedbi violinista A. Gramegne in pianista L. Lessone. — 20.30 Veliki simfonični orkestri: Londonski orkester Philharmonia. — 22.05 Umetnost: »Kandinsky in Mondrian, dva utemeljitelja abstraktnega slikarstva«.

Petek: 18.00 Italijansčina po radiu - 44. lekcija. — 19.00 Sola in vzgoja: »Gojimo družabne čednosti«. — 21.15 Koncert operne glasbe. — 22.00 Obletnica tedna: »Pesnik Rabindranath Tagore, ob stoletnici rojstva«. — 22.15 O slovenski klavirski glasbi: (8) »Karol Pahor in Peter Lipar«. Sobota: 15.30 »Srce in kriš«, radijska igra; igrajo člani RO. — 16.45 Slovenski narodni motivi v izvedbi orkestra. — 18.00 Radijska univerza: (10) »Po revoluciji«. — 19.00 Pomenek s poslušalkami. — 20.40 Zbor »Jacobus Gallus«. — 21.00 »Saloma«, drama v enem dej.; igrajo člani RO.

Pogovor v vlaku

Podčelški župnik je stopil v Vidmu na vlak in z zanimanjem prisluhnil pesmi v rezjansčini, ki so jo polglasno pela tri dekleta. Vprašal jih je, če so iz Rezije. Pa je presenečen dobil odgovor, da so iz Trsta in da se vračajo s počitnic nazaj v Avstrijo v gospodinjstvo šolo. Poleg župnika je sedel italijanski brigadir in ga vprašal, če je iz Jugoslavije. Odgovoril mu je, da je italijanski državljani v službi v Kanalski dolini. Oče mu je bil Italijan, mati pa Slovenka, zato obvlada dobro tudi slovensko. Brigadir je vprašal še dekleta, od kod so doma, in tudi od njih je dobil isti odgovor, da so italijanske državljanke, slovenskega porekla.

»Čudno,« je dejal brigadir, »vsi ste italijanski državljani in se med seboj pogovarjate v slovensčini.«

Tržaška dekleta je njegov odgovor pogrel:

»Ali ne veste, da stojimo že na vratih združenih držav Evrope? Ne samo uho, tudi jezik se bo moral privaditi tujih jezikov. Me smo sicer le preprosta dekleta, a obvladamo popolnoma italijansčino in sedaj, ko smo namenjene v Avstrijo, bomo tam z Nemci prav tako govorile nemško, kakor s vami italijansko. Med seboj pa se bomo pogovarjale v naši materinščini.«

»Pa vi, reverendo,« se je brigadir obrnil do župnika, »ali ste tudi tak univerzalni jezikoslovec kot ta dekleta?«

»Prav nič ne zaostajam za njimi. Poleg slovensčine in italijansčine sem se naučil še nemščine in francoščine in še s kakim drugim evropskim jezikom si lahko pomagam.«

»Kaj pa vi, gospod brigadir,« so se oglasila dekleta, »koliko jezikov govorite?«

»Meni zadostuje italijanski jezik. Ja sem Italijan.«

Pogovor je postajal vedno ostrejši. Brigadir je izjavil, da bi po njegovem mnenju moral prepovedati uporabo tujih jezikov. Tedaj se je nanj usula taka toča, da je pograbil aktovko in zapustil oddelek, še preden je dospel do cilja.

Župnik, ki mi je ta dogodek pripovedoval, me je vprašal, kaj mislim o teh dekletih. Odgovoril sem mu, da pred takimi dekletji je treba sneti klobuk z glave.

Tomaz C.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpa trgovski L 20, osmrtnice L 30, več 70 davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš ljubljeni mož in oče

SOBAN JOŽEF

Pogreb je bil v petek 26. maja. Zahvaljujemo se vsem, ki so ob tej težki izgubi z nami sočustvovali. Zlasti smo dolžni zahvalo domačemu župniku, č. g. Jožetu Štanta, doberdobjem župniku č. g. Bogomilu Breclju, ravnatelju Alojzijevišču č. g. Janezu Erženu ter vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegov zadnji poti.

Jamlje - Gorica, 29. maja 1961.

Zalujoča žena GIZELA,
hčere BAZILIKA, MARIJA, MILKA
ter sinova MARJAN in BERNARD